

АГРАРНИЙ БЮЛЕТЕНЬ № 18 (39) 2014р.

/електронне інформаційне видання/

▶ ПОШИРЮЄТЬСЯ
БЕЗКОШТОВНО

▶ **НА УЗБЕРЕЖЖІ**
Азовського моря
пройшли навчальні
курси Аграрного
Союзу України

стор.11

▶ **НОВА РУБРИКА**

Юридична консультація
Якщо власник земельної
ділянки **помер, якими**
повинні бути дії орендаря? –
відповідь експерта

стор.18

▶ **ПОДАТКОВІ ВІСТІ:**

Питання аграріїв по
фіксованому
сільськогосподарському
податку

стор.19

▶ **БІЗНЕС-ПЛАН**

виращування органічної сої
і озимої пшениці на фураж
в умовах Запорізької
області. Технологічні карти
на перші 4 роки

стор.21

ЗМІСТ

АГРАРІЇ УКРАЇНИ ГОТОВІ ДО ОСІННЬОЇ ПОСІВНОЇ КАМПАНІЇ.....	3
В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ НАМАГАЮТЬСЯ СТАБІЛІЗУВАТИ ЦІНИ НА ХЛІБ.....	4
КОМІСІЯ РОЗГЛЯНУЛА ПИТАННЯ БОРОТЬБИ З КАРАНТИННИМИ РОСЛИНАМИ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	3
КОЛЕГИ СПІВЧУВАЮТЬ.....	4
ДИНАМІКА ЦІН НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ПРОДУКЦІЮ.....	5
ФОРВАРДНІ ЗАКУПІВЛІ ПАТ «АГРАРНИЙ ФОНД» ЗЕРНА ВРОЖАЮ 2015 РОКУ.....	9
ДЕРЖАВА СПЛАЧУЄ СВОЇ БОРГИ ЗА ПІДТРИМКУ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА.....	10
НА УЗБЕРЕЖЖІ АЗОВСЬКОГО МОРЯ ПРОЙШЛИ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ АГРАРНОГО СОЮЗУ УКРАЇНИ.....	11
XVI СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ВИСТАВКА «ФЕРМЕР УКРАЇНИ».....	13
НАЦІОНАЛЬНА АГРОПРОМИСЛОВА ВИСТАВКА AGROEXPO.....	13
ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ».....	14
10 МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА «ІНТЕРАГРО 2014».....	15
В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ПРОГРАМА „СІЛЬСЬКЕ ПОДВІР'Я“ („ВЛАСНИЙ ДІМ“).....	16
НОВА РУБРИКА ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ ЯКЩО ВЛАСНИК ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПОМЕР, ЯКИМИ ПОВИННІ БУТИ ДІЇ ОРЕНДАРЯ? – ВІДПОВІДЬ ЕКСПЕРТА.....	18
ПОДАТКОВІ ВІСТІ: ПИТАННЯ АГРАРІЇВ ПО ФІКСОВАНОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПОДАТКУ.....	19
БІЗНЕС-ПЛАН ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ СОЇ І ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ НА ФУРАЖ В УМОВАХ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ. ТЕХНОЛОГІЧНІ КАРТИ НА ПЕРШІ 4 РОКИ.....	21
АФРИКАНСЬКА ЧУМА СВИНЕЙ ЗАГРОЖУЄ СВИНАРСТВУ! ПАМ'ЯТКА ДЛЯ АГРАРІЇВ.....	26
ЯК ЗАПОБІГТИ ЗАХВОРЮВАННЯМ РИБ – ПОРАДИ ФАХІВЦІВ.....	30

ДІАЛОГ: «ЗА» ТА «ПРОТИ» ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Вас вітає постійна рубрика! Ми запрошуємо усіх читачів до діалогу: «за» та «проти» органічного землеробства.

Висловіть свої страхи та побоювання перед переходом на органічні способи ведення господарства і поставте свої запитання.

Відповіді на усі питання з наукової і практичної точок зору вам дадуть на сторінках «Аграрного бюлетеня» наші експерти.

Запитання надсилайте до редакції: glavred@ab.org.ua, або телефонуйте (067) 612 87 99

Враховуючи великий інтерес читачів до теми вирощування органічної сої, ми пропонуємо вашій увазі матеріал, який буде розміщено в декількох номерах видання.

БІЗНЕС-ПЛАН ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ СОЇ І ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ НА ФУРАЖ В УМОВАХ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ. ТЕХНОЛОГІЧНІ КАРТИ НА ПЕРШІ 4 РОКИ

Автори:

наш постійний експерт **Бікбаєв Іскандер Муратович**, директор компанії, яка займається впровадженням органічних системних технологій у сільському господарстві, здійсненню повного агротехнічного супроводу компаній в перехідний період від інтенсивної системи сільського господарства до органічної та

Чайка Тетяна Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри землеробства і агрохімії Полтавської державної аграрної академії, заступник керівника Центру органічного землеробства «Полтава-органік» (www.poltava-organic.com).

Органічне сільське господарство сьогодні вже не є даниною моді, а є неминучою альтернативою традиційним технологіям, які призводять до негативних наслідків.

Площа деградованих ґрунтів щорічно зростає на 90 тис. га, втрати родючих ґрунтів - 600 млн т, води - 16 млрд м³. Як наслідок, висихання й опустелювання територій, омертвіння ґрунтів. Майже кожен третій гектар (30,7%)

еродований, а другий - дефляційно небезпечний, кожен четвертий гектар - кислий. І тільки органічне сільське господарство, ґрунтуючись на принципах здоров'я, екології, справедливості і турботи, може не лише зупинити ці процеси, але і відновити і поліпшити стан ґрунтів, екологічний баланс, рівновагу в системі «природа-людина-суспільство».

Сьогодні попит на органічну продукцію має стабільну тенденцію до зростання у всьому світі. Так, в 2011 р. його об'єм складав 62,9 млрд дол. США, а в 2014 р., за прогнозами експертів, очікується зростання до 96,5 млрд дол. США. Позитивні тенденції також і на внутрішньому

ринку в Україні: 2011 р. - 5,1 млн євро, 2012 р. - 7,9 млн євро, 2013 р. - 12 млн євро.

Серед постійно зростаючого асортименту органічної продукції можна виділити продукцію, яка має постійний попит. На європейський ринок поставляються наступні зернові і зернобобові культури: пшениця, жито, ячмінь, овес, боби, вика, гречка, просо, соя, кукурудза, горох. Швейцарсько-український проєкт Дослідницького інституту органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) «Розвиток органічного ринку в Україні, 2012-2016 рр» сьогодні активно пропагує вирощування органічної сої на фураж.

Світовий попит на органічну сою на фураж продовжує рости внаслідок розвитку органічного тваринництва. З метою стимулювання і розвитку стійкіших виробничих і збутових структур, укладено договір з Дослідницьким інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія). Проєкт продовжиться з 2014 до кінця 2017 р.

Таким чином, вітчизняні виробники органічної сої на фураж мають можливість реалізувати свою продукцію безпосередньо в Швейцарію, ціна на яку 550-600 євро/т. При цьому ціни на усю органічну сільськогосподарську продукцію не схильні до циклічних коливань впродовж року.

Метою цього бізнес-плану є **оцінка економічної ефективності вирощування органічної сої на фураж на прикладі Запорізької області** у разі переходу від традиційної технології до органічної впродовж 4-х років з урахуванням дотримання сівоzmіни

«соя – озима пшениця – соя – озима пшениця».

Технологія вирощування органічної сої

Технологія органічного сільського господарства є динамічною, такою, що враховує природно-кліматичні умови. Тому нами приведена технологія вирощування органічної сої на фураж для Запорізької області для виробників, що здійснюють перехід від традиційних технологій до органічних в течії 4-х років (табл. 2-5).

У витратах на виробництво не враховані наступні витратні статті, які визначаються індивідуально і не можуть бути усереднені:

- орендна плата (плата за паї);
- податки і платежі.

Ці статті визначаються виробником самостійно і на їх суму зменшується розрахований прибуток. Також застосування

біоінсектицидів робиться в міру необхідності і їх вартості варіює в межах 100 грн/га.

Для проведення сільськогосподарських робіт потрібна наявність відповідної техніки і устаткування (табл. 1).

Органіка

Таблиця 1 Перелік сільськогосподарської техніки і устаткування для вирощування сої і пшениці на фураж із застосуванням органічних стандартів

Сільськогосподарська техніка й устаткування	Площа посіву		Вартість*, тис. грн
	100 га	1000 га	
1. Трактор кл 1,4 кН	2	5	220
2. Трактор кл 3 кН	1	-	470
3. Трактор кл 4 кН (270-300 л.с.)	-	1	2000-2800
4. Дискатор, ширина 4 м	4	-	240-360
5. Дискатор, ширина 6 м	-	1	540-720
6. Обприскувач ОП-2000	1	3	230
7. Борона пружинна БЗП-15,2	1	3	86
8. Глибкорозпушувач ПЧН-4-50	1	-	70
9. Глибкорозпушувач ПЧН-6-50	-	1	96
10. Очисний комплекс	1	1	-

* Примітка. Вартість вказаної техніки приведена як середньоринкова та її набір є оптимальним для виробництва сої і пшениці на фураж із застосуванням органічних стандартів.

Таблиця 2 Технологічна карта вирощування сої на фураж із застосуванням органічних стандартів, на 1 га (1 рік)

Види робіт	Сільськогосподарська техніка	Марка с/г обладнання	Заробітна плата, грн	Витрата дизпалива, л/га	Біопрепарат, л/га	Ціна, грн	Загальна вартість, грн/га
1. Дискування стерні	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	4,24	9		14,6	135,64
2. Обробка поживних залишків	Трактор МТЗ-80/82	ОП-2000	3,14	5	5	14,6+35,0	251,14
3. Посівний матеріал, з розрахунку 120 кг/га			-			1200,0	1200
4. Закладення біопрепарату	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	-	9		14,6	131,4
5. Чизелювання ґрунту	Трактор кл 3 кН	ПЧН-4-50	7,08	22		14,6	328,28
6. Весняне боронування	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
7. Перша культивация	Трактор кл 3 кН	Аналог культиватора 8-10 м	4,72	9		14,6	136,12
8. Передпосівна культивация	Трактор кл 3 кН	Аналог культиватора 8-10 м	4,72	8		14,6	121,52
9. Обробка насіння біопротравлювачем	Протравлювач		-	1 л/т		100,0	100
10. Підвезення насіння до сіялки							
11. Посів сої на ширину 70 см	Трактор кл 1,4 кН	СУПН-8 або аналог	6	4		14,6	64,4
12. Досходове боронування	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
13. Підживлення посівів у фазі 2-4 листків	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	1-5	14,6+120	193
14. Боронування по сходах	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
15. Міжрядна обробка	Трактор кл 1,4 кН	КРН 5.6	7,63	4		14,6	66,03
16. Підживлення сходів	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	5	14,6+120	193
17. Обробка біоінсектицидом за необхідності			3,14	5	5	14,6+120	193
18. Збирання	GLAAS або аналог	Приставка для сої	10,0	8		14,6	126,8
Загальна виробнича собівартість			60,9				3463,2
19. Транспортування, калібрування та інше	очисні машини						0,0
20. Непередбачені витрати (20%)							440,5
21. Повна собівартість							3903,7
22. Середня врожайність по області	20 ц/га						

Після 1 року буде отримано урожай сої на фураж, який ще не має статусу органічного, але вирощувався по технологіях органічного сільського господарства. Це є необхідним етапом для проходження сертифікації і отримання органічної продукції на третій рік. Ціна на таку продукцію відповідатиме традиційної - близько 6500 грн/т. При цьому врожайність на 5 ц/га менше традиційного виробництва внаслідок того, що відсутнє застосування хімічних добрив і родючість ґрунту ще не відновлено.

Органіка

Таблиця 3 Технологічна карта вирощування озимої пшениці на фураж із застосуванням органічних стандартів, на 1 га (2 рік)

Види робіт	Сільськогосподарська техніка	Марка с/г обладнання	Заробітна плата, грн	Витрата дизпалива, л/га	Біопрепарат, л/га	Ціна, грн	Загальна вартість, грн/га
1. Дискування стерні	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	4,24	9		14,6	135,64
2. Обробка поживних залишків	Трактор МТЗ-80/82	ОП-2000	3,14	5	5	14,6+35,0	309,54
3. Посівний матеріал, з розрахунку 180-220 кг/га			-				8000
4. Закладення біопрепарату	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	-	9		14,6	131,4
5. Обробка насіння пшениці	Протравлювач		-	1 л/т		100,0	1000
6. Посів в строк з 25.09 по 15.10	Трактор кл 1,4-3 кН	Зернова сівалка	6	4		14,6	64,4
7. Осіннє боронування у фазі кушіння	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
8. Осіннє підживлення біопрепаратом	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	1-5	14,6+120	196,14
9. Весняне боронування	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
10. Весняне підживлення у фазі "до трубки"	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	1-5	14,6+120	196,14
11. Збирання	GLAAS або аналог	5	10,0	8	0	14,6	116,8
12. Транспортування, доочищення та інше	очисні машини						
Загальна виробнича собівартість			32,26				2198,66
13. Непередбачені витрати (20%)							277,328
14. Повна собівартість							2471,94
15. Середня врожайність по області	30 ц/га						

Після 2 року буде отримано урожай озимої пшениці на фураж перехідного періоду, яку можна продавати в Європу за більш високою ціною - 180-190 євро/т або 2888-3049 грн/т (курс НБУ на 19.06.2014 р. - 16,04768 грн/євро), чим на внутрішньому ринку - 2200 грн/т (ціна вказані на пшеницю 4-6 класу в Запорізькій області на 19.06.2014 р. від зернотрейдера «Каргіл»). При цьому врожайність на 5 ц/га менше традиційного виробництва внаслідок того, що відсутнє застосування хімічних добрив і родючість ґрунту ще не відновлено.

Таблиця 4 Технологічна карта вирощування органічної сої на фураж із застосуванням органічних стандартів, на 1 га (3 рік)

Види робіт	Сільськогосподарська техніка	Марка с/г обладнання	Заробітна плата, грн	Витрата дизпалива, л/га	Біопрепарат, л/га	Ціна, грн	Загальна вартість, грн/га
1. Дискування стерні	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	4,24	9		14,6	135,64
2. Обробка поживних залишків	Трактор МТЗ-80/82	ОП-2000	3,14	5	5	14,6+35,0	251,14
3. Посівний матеріал, з розрахунку 120 кг/га			-			1200,0	1200
4. Закладення біопрепарату	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	-	9		14,6	131,4
5. Весняне боронування	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
6. Перша культивация	Трактор кл 3 кН	Аналог культиватора 8-10 м	4,72	9		14,6	136,12
7. Передпосівна культивация	Трактор кл 3 кН	Аналог культиватора 8-10 м	4,72	8		14,6	121,52
8. Обробка насіння	Протравлювач		-	1 л/т		100,0	100
9. Підвезення насіння до сівалки							
10. Посів сої на ширину 70 см	Трактор кл 1,4 кН	СУПН-8 або аналог	6	4		14,6	58,4
11. Досходове боронування	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	196,14
12. Підживлення посівів у фазі 2-4 листків	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	1-5	14,6+120	196,14
13. Боронування по сходах	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
14. Міжрядна обробка	Трактор кл 1,4 кН	КРН 5.6	7,63	4		14,6	66,03
15. Підживлення сходів	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	5	14,6+120	196,14
16. Обробка біоінсектицидом за необхідності			3,14	5	5	14,6+120	196,14
17. Збирання	GLAAS або аналог	Приставка для сої	10,0	8		14,6	126,8
Загальна виробнича собівартість			53,77				3260,21
18. Транспортування, калібрування та інше	очисні машини						0,0
19. Непередбачені витрати (20%)							401,3
20. Повна собівартість							3468,7
21. Середня врожайність по області	25 ц/га						

Після 3 року буде отримана органічна соя на фураж, яка має зростаючий попит в Швейцарії, і використовується як фураж для органічного тваринництва. Ціна за 1 т органічної сої на фураж складає в середньому 575 євро або 9227 грн (курс НБУ на 19.06.2014 р. - 16,04768 грн/євро).

Органіка

Таблиця 5 Технологічна карта вирощування озимої пшениці на фураж із застосуванням органічних стандартів, на 1 га (4 рік)

Види робіт	Сільськогосподарська техніка	Марка с/г обладнання	Заробітна плата, грн	Витрата дизпалива, л/га	Біопрепарат, л/га	Ціна, грн	Загальна вартість, грн/га
1. Дискування стерні	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	4,24	9		14,6	135,64
2. Обробка поживних залишків	Трактор МТЗ-80/82	ОП-2000	3,14	5	5	14,6+35,0	309,54
3. Посівний матеріал, з розрахунку 180-220 кг/га			-				800
4. Закладення біопрепарату	Трактор кл 3 кН	Дискатор, ширина 4 м	-	9		14,6	131,4
5. Обробка насіння пшениці	Протравлювач		-	1 л/т		100,0	100
6. Посів в строк з 25.09 по 15.10	Трактор кл 1,4-3 кН	Зернова сіялка	6	4		14,6	64,4
7. Осіннє боронування у фазі куціння	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
8. Осіннє підживлення біопрепаратом	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	1-5	14,6+120	196,14
9. Весняне боронування	Трактор кл 1,4 кН	БПН-15	1,3	5		14,6	74,3
10. Весняне підживлення у фазі "до трубки"	Трактор кл 1,4 кН	ОП-2000	3,14	5	1-5	14,6+120	196,14
11. Збирання	GLAAS або аналог	5	10,0	8	0	14,6	116,8
12. Транспортування, доочищення та інше	очисні машини						
Загальна виробнича собівартість			32,26				2198,66
13. Непередбачені витрати (20%)							273,28
14. Повна собівартість							2471,94
15. Середня врожайність по області	40 ц/га						

На 4 рік в результаті застосування органічних методів відновлюється біоценоз, родючість ґрунтів, природні процеси і поступово збільшується врожайність сільськогосподарських культур, що вирощуються. Сформований достатній мульчувальний шар сприяє зниженню негативного впливу природно-кліматичних умов.

В результаті врожайність органічної озимої пшениці на фураж зростає до 40 ц/га, а її експортна ціна складе 270 євро/т, що відповідає 4333 грн/т (курс НБУ на 19.06.2014 р. - 16,04768 грн/євро).

Продовження бізнес-плану – у наступному випуску «Аграрного бюлетеня». Там ви знайдете фінансовий план, докази ефективності та можливі ризики проекту. Дочекайтесь!

Розсилка бюлетеню та її припинення здійснюється за заявочним принципом на e-mail: add@ab.org.ua

Щоб відмовитись від розсилки, відправте лист на адресу odd@ab.org.ua

Детальна інформація на сайті проекту: www.ab.org.ua

Побажання та зауваження щодо змісту електронного інформаційного видання “Аграрний бюлетень” просимо надсилати на e-mail: glavred@ab.org.ua або т/ф (061)236-76-01; т. (067) 612 87 99

Підготовлено та видано
ТОВ «ГЛОБАЛ МУЛЬТІМЕДІА»,
Департаментом агропромислового розвитку
Запорізької обласної державної адміністрації

